

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з наукової роботи
Національного педагогічного
університету імені М.П. Драгоманова,
доктор фізико-математичних наук
проф. Г.М. Торбін
" _____ 2020 р.

ПРОТОКОЛ №1

фахового семінару від 04 лютого 2020 р.
про результати дисертаційного дослідження

Лю Сюнь

«Соціальне виховання студентів університету
засобами дизайнерської діяльності»

Фаховий семінар проведено на базі кафедри соціальної педагогіки
(за рішенням Вченої ради Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова № 8 від 30.02.2020 р.)

ПРИСУТНІ: проф. Вайнола Р.Х., проф. Капська А.Й.,
проф. Матвієнко О.В., проф. Цветкова Г.Г., доц. Вакуленко О.В.,
доц. Годлевська А.І., доц. Костюшко Г.О., доц. Міхеєва О.Ю.,
доц. Мирошніченко Н.О., доц. Неїжпапа Л.С., доц. Ясточкина І.А.,
ст. викл. Бованенко О.О.

СЛУХАЛИ: Про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертаційного дослідження **Лю Сюнь** на здобуття наукового
ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки
(теорія і методика виховання) на тему: «Соціальне виховання студентів
університету засобами дизайнерської діяльності».

Науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор кафедри
соціальної педагогіки факультету соціально-економічної освіти Національного
педагогічного університету імені М.П. Драгоманова **Капська Алла Йосипівна**.

Рецензенти, затверджені на засіданні Вченої ради НПУ імені
М.П. Драгоманова (30.02.2020 р., протокол № 8) Цветкова Ганна Георгіївна,
доктор педагогічних наук, професор факультету педагогіки та психології
Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова; Матвієнко
Олена Валеріївна, доктор педагогічних наук, професор факультету педагогіки
та психології Національного педагогічного університету імені
М.П. Драгоманова.

ВИСТУПИЛИ:

Завідувач кафедри, доктор педагогічних наук, професор **Вайнола Р.Х.**,
яка зазначила, що надійшла заява від аспірантки кафедри соціальної педагогіки
факультету соціально-економічної освіти НПУ імені М.П. Драгоманова 4-го
року навчання Лю Сюнь з проханням розглянути її дисертаційну роботу на

предмет рекомендації до захисту. Тема роботи «Соціальне виховання студентів університету засобами дизайнерської діяльності» – наукова спеціальність 011 – Освітні, педагогічні науки (теорія і методика виховання). Тему затверджено на засіданні Вченої ради Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (наказ № 6 від 26 січня 2017 р.). Слід відзначити, що аспірантка щорічно виступала із звітами на засіданні кафедри соціальної педагогіки та з доповідями на звітно-наукових конференціях університету. За час роботи над науковим дослідженням оприлюднено 12 публікацій, серед яких: 1 методичний посібник, 7 статей у наукових фахових виданнях, 2 статті у зарубіжному виданні та 4 тези за матеріалами наукових конференцій. Доводжу до Вашого відома, що робота Лю Сюнь відзначається достатнім рівнем самостійності і завершеності. Дисертаційна робота пройшла перевірку за програмою UNICHECK, визначено 87% оригінальності.

Отже, для оголошення результатів дисертаційного дослідження слово надається Лю Сюнь. Дисертатка звернулася з проханням дозволити їй виступати та відповідати на питання російською мовою.

Лю Сюнь. Уважаемый заведующий кафедры! Уважаемые присутствующие!

Позвольте представить Вашему вниманию результаты научного исследования на тему: **«Социальное воспитание студентов университета средствами дизайнерской деятельности»**. Наше устное выступление сопровождается слайд-презентацией.

Современные проблемы общества ориентируют высшую школу на решение приоритетных задач, которые определяют сущность воспитательной деятельности студентов. Особого внимания заслуживают вопросы: а) как определить пути включения студентов университета во внеучебную воспитательную деятельность; б) как использовать эффективные педагогические средства влияния на социальное воспитание студентов в частности, исследование дизайнерской деятельности.

Инструментальные возможности социального воспитания во внеучебной деятельности изучали украинские и зарубежные исследователи: философы (В. Битяев, Г. Лола, И. Рыжова), психологи (Т. Балланд, Е. Леонова, Т. Щирица), педагоги (В. Даниленко, В. Косив, О. Фурса).

Вопросы использования дизайнерского искусства, содержания дизайнерской деятельности частично отражены в трудах О. Гурко, Н. Деревьянко, Т. Малой и других.

Цель нашего исследования – определить и теоретически обосновать педагогические условия, содержание, формы и методики социального воспитания студентов в структуре внеучебной деятельности и проверить эффективность их действия.

Объект исследования – социальное воспитание студентов университета.

Предмет исследования – содержание, формы, методы и педагогические условия социального воспитания студентов университета средствами дизайнерской деятельности.

Названные цели позволили определить **задачи исследования**:

1. Раскрыть содержание понятий «социальное воспитание», «дизайн» и «дизайнерская деятельность студентов университета».
2. Проанализировать содержание дизайна и дизайнерской деятельности, охарактеризовать ее особенности в контексте социального воспитания студентов университета и обосновать критерии, показатели и уровни их социальной воспитанности.
3. Разработать алгоритм обеспечения социального воспитания студентов университета и определить необходимые педагогические условия реализации данного процесса.
4. Охарактеризовать содержание, формы и методы социального воспитания студентов в условиях внеучебной работы университета средствами дизайнерской деятельности и проверить их эффективность на практике.

Мы определили комплекс методов исследования: теоретические; эмпирические; экспериментальные; математические; методы обработки данных.

Выполняя **первое задание**, мы раскрыли содержание понятия «социальное воспитание», «внеучебная деятельность» студентов университета, «дизайн», «дизайнерская деятельность». Мы обобщили научные позиции относительно содержания и структуры социального воспитания в условиях внеучебной деятельности.

Украинские и зарубежные ученые рассматривают социальное воспитание как: составную социализации (С. Козлова, М. Лукашева); как целенаправленный процесс освоения знаний, ценностей, норм поведения (А. Мудрик, А. Капская); как условие для саморазвития (Ю. Боловацкая, К. Приходченко, О. Ярошинская); формирование социальности как интегрированного качества личности (О. Гладковская, И. Рыжова) и другие.

Все это позволило дать *авторское определение* понятия «социальное воспитание» как: сложное интегрированное образование; целенаправленный процесс усвоения определенной системы знаний, норм, ценностей, отношений, способов поведения; способность человека функционировать в качестве полноценного члена общества, общины, группы; способность личности выполнять разные социальные роли и усваивать социальные позиции общества.

Мы определили цели и функции социального воспитания. Цели социального воспитания можно реализовать при условии использования таких функций: ценностно-ориентировочной, коммуникативной, актуализирующей, организационной, социально-воспитательной.

Нами выявлено основные направления социального воспитания: индивидуальная поддержка студентов, организация комфортных педагогических условий; включение студентов в разные виды практической дизайнерской деятельности; формирование готовности студентов к самоорганизации и саморазвитию; ориентация студентов на овладение социальным опытом.

В процессе экспериментальной работы раскрыты этапы, формы и педагогические условия использования дизайнерской деятельности.

Реализация **второго задания** позволила раскрыть *сущность внеучебной воспитательной работы*, в условиях которой проводится социальное воспитание. Доказано, что внеучебная деятельность способствует проявлению творческой свободы, активизирует субъективную позицию студента, стимулирует взаимодействие и неформальное общение в разных ситуациях, расширяет рамки творческого опыта. Она создает условия для реализации интересов и потребностей студентов, способствует формированию у них готовности к реализации социальных функций. Главным средством внеучебной деятельности мы определили дизайнерскую деятельность.

Дизайнерскую деятельность мы рассматриваем с учетом понятия «дизайн». Дизайн, по мнению И. Рыжовой, отображает материальное и духовное бытие человека, способность его «выявлять себя».

Рассматривая внеучебную деятельность, как условие и среду социального воспитания, мы объединяем искусство дизайна и искусство воспитания. Это позволяет рассматривать дизайнерскую деятельность: 1) как процесс освоения человеком мира; 2) как коллективный и индивидуальный способ жизнедеятельности воспитанников; 3) как своеобразную систему духовной жизни общества; 4) как сферу жизнедеятельности.

Все это позволило выявить социально значимые особенности личности: целеустремленность, инициативность, коммуникативный потенциал, социальная ответственность, социальный опыт. Эти качества стали основой при определении критериев и показателей социальной воспитанности. Содержание каждого критерия представлено на слайд-презентации.

К каждому критерию мы подобрали диагностические методики, которые представлены в диссертации в таблице 2.1.

Экспериментальная работа проводилась в трех университетах: Национальный педагогический университет имени М.П. Драгоманова, Черниговский национальный университет имени Тараса Шевченка, в учебно-реабилитационной Академия г. Запорожья. Апробация экспериментальных методик осуществлялась в учреждении общего среднего образования №288 г. Киева и в Центре социально-психологической реабилитации детей и молодежи с функциональными ограничениями (Соломенский район г. Киева).

В экспериментальную работу было включено 219 студентов: из них 118 – экспериментальная группа; 101 – контрольная группа.

Результаты констатирующего эксперимента, позволяют утверждать, что показатели уровней социальной воспитанности в обеих группах приблизительно одинаковые: в экспериментальной группе 23,5% студентов отнесено к высокому уровню, в контрольной группе – 24,3 % студентов. Около 47% студентов обеих групп проявили низкий уровень показателей социальной воспитанности.

Реализация **третьего задания** потребовала разработки алгоритма социального воспитания студентов во внеучебной деятельности, который

включал три этапа социального воспитания, а также цели, задачи и содержательное наполнение.

Первый этап – «Первые шаги к воспитательной дизайнерской деятельности» – позволил смоделировать внеучебную деятельность путем включения студентов в работу факультатива «Взаимосвязь социального воспитания и дизайн-искусства». В содержание факультатива были включены лекции, информационные сообщения, интерактивные беседы, дискуссии об дизайнерском анализ видеороликов, ознакомление с проектами воспитательной деятельности. На факультативе проводились практические занятия с целью расширения зоны самостоятельности студентов.

Второй этап – «Включение студентов в социально-воспитательную деятельность» – позволил определить педагогические условия для успешного социального воспитания студентов. Определено: 1) объект (студента) социально-воспитательной деятельности, 2) субъект педагогической деятельности; 3) организацию общей творческой деятельности участников в комплексных проектах; 4) сформированность позитивного отношения к индивидуальной программе социального воспитания; 5) создание комфортности во внутренней среде; 6) взаимодействие с внешней социально-воспитательной средой; 7) управление социально-воспитательной деятельностью, отношениями, средой, собой.

На данном этапе мы использовали метод «погружения» студентов в воспитательную среду и проявление студентом социальной роли в конкретных ситуациях в процессе работы Школы самоопределения, Школы дизайнеров, дискуссионном клубе, мастер-классе, социально-ролевых играх и других.

Второй этап внеучебной деятельности усиливал социальное воспитание студентов путем включение их в семинар-практикум «Мой выбор». Это стимулировало проявление их инициативности. Мы использовали интерактивные игры («Аукцион знаний», «Отгадай: Что это и для кого это», «Твой шанс»). Студенты активно включались в деятельность «Школы диалога культур», мастерской педагога и творца, участие в творческой группе «Сохраним национальные традиции» и др.

Третий этап – «Формирование социальности студента средствами дизайнерской деятельности» – ориентирован на актуализацию показателей критериев: развитие взаимодействия средствами коммуникации, развитие социальной ответственности и социального опыта.

При этом использован метод «расширенной зоны» для работы с целевой аудиторией. Он позволил внедрить социальные проекты и программы для целевой аудитории участников АТО (оформление поздравлений, писем, подарков), для людей преклонного возраста (книги, создание именных рисунков, студенческих праздничных поделок, концертные программы), для детей в школах (индивидуальные развлечения, игры, конкурсы, сказочные поздравления с днем рождения, праздник цветов и др.), для педагогов творческих групп (методики создания и презентации тематических сценариев, технология изготовления костюмов для сказочных героев и др.).

Результаты констатирующего и формирующего экспериментов позволили зафиксировать позитивную динамику социальной воспитанности студентов экспериментальной группы при исследовании средств дизайнерской деятельности. Количество студентов ЕГ с высоким уровнем увеличилось с 19,5% до 51,7 %.

Следует отметить, что после формирующего эксперимента студенты продемонстрировали высокий уровень показателей за критерием «социальная ответственность», при этом за данным критерием не определено ни одного студента с низким уровнем. Это позволяет утверждать, что доказана эффективность предложенного алгоритма педагогических условий, форм и методов социального воспитания студентов средствами дизайнерской деятельности.

Достоверность результатов подтверждена при помощи методики В. Сластенина по трем показателям средней величины: личностная воспитанность, теоретическое обеспечение социального воспитания и операционно-деятельностный аспект воспитательного процесса.

Таким образом, задачи исследования решены, цель достигнута. Спасибо за внимание!

Вайнола Р.Х.: Дякуємо, Лю Сюнь, за представлення результатів Вашого дослідження та змістовну презентацію. Шановні колеги! Ви мали можливість ознайомитися з результатами дослідження, його презентацією, розгорнутою анотацією, тому прошу задавати запитання аспіранту.

До слова запрошується кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки Костюшко Ганна Олексіївна.

Костюшко Г. О.: Уважаемая Лю Сюнь, Вы предлагаете различные средства и методики социального воспитания для студентов. Почему для этого Вы выбрали дизайнерскую деятельность?

Лю Сюнь: Спасибо за вопрос. Дизайнерскую деятельность мы понимаем, как реальную жизнедеятельность студентов, которые имеют базовое образование «дизайн» или близкое к нему. Это позволяет организовать воспитательный процесс, в котором доминируют средства дизайнерского искусства.

Вайнола Р.Х.: Будь ласка, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки Вакуленко Олена Василівна.

Вакуленко О.В.: В автореферате вы делаете акцент на том, что ориентиром социальной воспитанности является пять критериев. Какие из них наиболее полно отражают уровень социальной воспитанности?

Лю Сюнь: Спасибо за вопрос. Мы думаем, что уровень показателей социальной воспитанности убедительно раскрывает все критерии: особенно два из них – «социальная ответственность» и «социальный опыт». Эти критерии отражают разные социальные функции деятельности студентов.

Вайнола Р.Х.: Будь ласка, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки Годлевська Алла Іванівна.

Годлевська А.І.: Главными условиям социального воспитания вы определили внеучебную деятельность студента. Раскройте мотивацию такого выбора.

Лю Сюнь: Спасибо за вопрос. Мы думаем, что внеучебная деятельность влияет на свободу творчества, помогает поиску форм воспитательной работы, усиливает взаимодействие, расширяет социальные функции студента.

Вайнола Р.Х.: Будь ласка, старший викладач кафедри соціальної педагогіки Бованенко Ольга Олександрівна.

Бованенко О.О.: Что есть общего и различного между понятиями «дизайн» и «дизайнерская деятельность»?

Лю Сюнь: Спасибо за вопрос. «Дизайн» мы понимаем, как вид искусства, что отображается в быту, среде, во внешности человека, в гармонии процесса творческой деятельности. Дизайнерская деятельность – это деятельность человека, где главным педагогическим инструментом влияния является дизайн как вид самостоятельного искусства, который влияет на студента.

Бованенко О.О.: Дозвольте, будь ласка, ще одне запитання. Вы несколько раз упоминаете понятие «разные категории участников»: это участники АТО, люди преклонного возраста, дети многодетной семьи и другие. Почему в работе с ними вы предлагаете использовать дизайн-искусство?

Лю Сюнь: Спасибо за вопрос. В работе с разными участниками эксперимента мы использовали дизайн-искусство: как средство эмоционального влияния на них, как возможность включения их в разные виды деятельности. Например, вместе подбирать цветы для подарков, оформлять открытки, сочинять текст для поздравления, соединять гармонию цвета в изделия, воспитывать в себе и других чувство красоты.

Вайнола Р.Х.: Я маю запитання до нашої дисертантки. В вашем докладе вы используете понятие "социализованность". Раскройте, пожалуйста смысл этого понятия.

Лю Сюнь: Спасибо за вопрос. Социализованность мы понимаем, как способность студента овладеть и использовать пять критериев – качеств личности, которые проявляются в воспитательной деятельности. Это умения думать, оценивать, творить, создавать и реализовать.

Вайнола Р.Х.: В вашем выступлении звучат два интересных метода социального воспитания студентов: это метод «погружения» и «метод расширенного поля»? Раскройте их особенности.

Лю Сюнь: Спасибо за вопрос. Первый метод «погружения» – это познание студентами сущности разных направлений, форм воспитательной деятельности и возможностей использования дизайн-искусства. Второй метод – «расширенной зоны» – это включение студентов в создание комплексных проектов с использованием дизайнерской деятельности, создание дизайнерской среды, тематических выставок, презентация авторской программы. Это позволяет студентам проверить себя в роли как педагога и как дизайнера.

Вайнола Р.Х.: Дякуємо. Чи є ще запитання шановні колеги? Кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки Ясточкіна Ірина Анатоліївна.

Ясточкіна І. А.: У вас оригінальне названи третього етапа формуючого експеримента – формування «соціальності» студентів. В чому його сутність?

Лю Сюнь: Спасибо за запитання. Це поняття відображає готовність студента до виконання функцій соціального виховання різних категорій вихованців: студентів і учнів у різних соціально-педагогічних інституціях.

Вайнола Р.Х.: Чи будуть ще питання? Ні? Надійшло вісім запитань, є пропозиція даний етап закінчити. Дякую, Лю Сюнь! Запрошую до виступу наукового керівника, доктора педагогічних наук, професора кафедри соціальної педагогіки Капської Аллі Йосипівні.

Капська А.Й.: Шановні члени кафедри, колеги! Результати аналізу виконання відповідної освітньо-наукової програми та завершення індивідуального наукового плану аспірантки дозволяють стверджувати факт завершення дисертаційного дослідження. З 2016 року Лю Сюнь навчається в аспірантурі кафедри соціальної педагогіки та НПУ імені М.П.Драгоманова, протягом навчання успішно завершено дисертаційне дослідження, оприлюднено необхідну кількість статей, методичний посібник, які широко висвітлюють результати дослідження.

Вибір теми дослідження було обумовлено необхідністю підготовки аспіранта до викладацької діяльності та оволодіння нею досвідом практичної роботи з використанням мистецтва дизайну, усвідомлення значущості проблеми дослідження, якою займається кафедра соціальної педагогіки при підготовці студентів до професійної діяльності.

Лю Сюнь виявила себе фахівцем здатним до соціально-виховної роботи, коло наукових інтересів якого співпало зі змістом практичної діяльності. Зацікавленість в обраній темі, досвід 13-річної роботи в університеті КНР обумовили професійну компетентність та науково-дослідну активність Лю Сюнь.

За час роботи над дисертаційним дослідженням Лю Сюнь зарекомендувала себе досвідченим, грамотним науковцем, що володіє навичками до наукового аналізу, систематизації і узагальнення матеріалу. У роботі над дисертацією були проявлені значні здібності до генерації нових ідей, оперативність та аналітичність мислення, працездатність, творчий оптимізм та відповідальність.

Лю Сюнь виявила особистісно-творчий потенціал у науковому зростанні, її роботу вирізняє особистісно зорієнтований, системний підхід, ґрунтовні, апробовані і яскраво представлені результати педагогічного дослідження, оцінку яких сьогодні здійснювати Вам. Дякую за увагу.

Вайнола Р.Х.: Дякуємо науковому керівнику. Продовжуємо обговорення.

На фаховому семінарі присутні зовнішні рецензенти, затверджено Вченою Радою університету. Запрошую до виступу рецензента – Цветкову Ганну Георгіївну, доктора педагогічних наук, професорку факультету педагогіки і психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Цветкова Г.Г.: Актуальність дисертаційного дослідження Лю Сюнь зумовлена пошуками та застосуванням таких ефективних педагогічних умов, що впливають на їх соціальне виховання у процесі позанавчальної діяльності, зокрема застосування різних видів мистецтв як конкретного механізму виховного впливу на студентів.

Дослідження проблеми соціального виховання студентів у рецензованій роботі ґрунтується на засадах особистісно орієнтованого навчання і виховання, де наріжним стрижнем виокремлюється вивчення питань соціального виховання та соціального становлення особистості студента, зокрема в системі позанавчальної роботи університету засобами дизайнерської діяльності, ураховуючи значний потенціал дизайнерської діяльності у формуванні особистості студента, її соціальному становленні, можливість використання його засобів для формування соціально значущих якостей студентської молоді.

Ураховуючи значний потенціал дизайну у формуванні особистості, її соціальному становленні, автор обґрунтувала розглянула можливість використання його для формування соціально значущих якостей студентської молоді шляхом обґрунтування особливостей педагогічного впливу дизайну через дизайнерську діяльність в умовах виховної роботи у вищому навчальному закладі.

Дизайн-діяльність у рецензованій роботі розглядається автором через родові поняття «діяльність» і визначається як процес засвоєння людиною світу, як індивідуальний чи колективний спосіб життєдіяльності молоді, як своєрідна система духовного життя суспільства, яка об'єднує соціальні інститути, культуру, побут, потреби; як сфера життєдіяльності студентів, яка відкриває унікальні умови формування внутрішнього світу й усебічного розвитку особистості в позанавчальний час; дизайн-діяльність представляється свободою власного вибору, проявом ініціативності, можливістю забезпечити реалізацію загальнокультурних, художніх, пізнавальних, політичних, соціальних, сімейних і професійних інтересів будь-кого з учасників виховного процесу.

При цьому привертає увагу той факт, що дизайнерська діяльність здійснюється студентом у вільний час, характеризується свободою вибору, активністю, ініціативністю, різноманітністю видів діяльності на базі загальнокультурних, художніх, пізнавальних, політичних, соціальних, побутових, сімейних, професійних та інших інтересів особистості студента.

Науковий апарат дослідження. Дисертаційна робота має завершений характер, її зміст достатньою мірою структурований. Об'єкт, предмет, мета дослідження сформульовані чітко. В роботі визначено основний понятійно-категоріальний апарат, який дозволяє простежити за змістом та логікою проведеного дослідження.

Наукова новизна і теоретична значущість дослідження полягає в тому, що із метою оновлення змісту й форм позанавчальної соціально-виховної роботи в закладах вищої освіти на принципах різнорівневості й варіативності, і з метою створення умов для навчання й виховання студентів, їхньої соціалізації відповідно до їх потреб, автор пропонує, розробляє, урізноманітнює і вводить у позанавчальний виховний процес дизайнерську діяльність студентів. Тому *вперше: розкрито зміст, напрями і функції* соціального виховання засобами дизайнерської діяльності в умовах позанавчальної діяльності студентів; *обґрунтовано і визначено* поняття «дизайнерська діяльність» як педагогічний феномен у структурі виховання студентів; *розроблено алгоритм* соціального виховання студентів засобами дизайнерської діяльності та окреслено основні форми і методи соціального виховання студентів; *виявлено критерії* (цілеспрямованість, ініціативність, комунікативний потенціал, соціальна відповідальність, соціальний досвід) та визначено показники і рівні (високий, середній, низький) соціальної вихованості студентів за кожним із критеріїв.

Також автором *уточнено* педагогічні умови та наукове тлумачення поняття «дизайнерське мистецтво», а саме як засобу педагогічного впливу на соціальне виховання студентів університету.

Подальшого розвитку набуло змістове і методичне наповнення етапів соціального виховання студентів у структурі позанавчальної дизайнерської діяльності.

Практична значущість роботи полягає в тому, що вперше впроваджено у практику університету і перевірено ефективність дії алгоритму соціального виховання студентів в умовах позанавчальної діяльності, спрямованої на реалізацію педагогічних умов, змісту, форм і методів соціального виховання студентів. Автором чітко обґрунтовано зв'язок *форм* соціального виховання студентів університету з відповідною метою, змістом і ознаками їх включення у реальну взаємодію, що об'єднані у три групи: 1) реалізація соціально значущих справ; 2) ті, що спрямовані на розвиток особистісних якостей; 3) ті, в яких домінує дозвіллева діяльність.

Автором розроблено й апробовано методичний посібник «Соціальне виховання студентів університету засобами дизайнерської діяльності» (включено програму, форми виховної роботи, зміст факультативу та групові форми роботи зі студентами з використанням дизайн-мистецтва).

Матеріали рецензованого дослідження можуть бути використані для подальшого вдосконалення підготовки студентів до виховної роботи в закладах різного освітнього рівня, для читання курсу з методики виховної роботи. Окремі теоретичні положення дослідження можуть бути використанні при розробці лекційних модулів до дисциплін «Філософія дизайну», «Історія соціального виховання», «Методика виховної роботи в закладах освіти», «Художньо-прикладне мистецтво» тощо.

Обґрунтованість та вірогідність результатів наукового дослідження підтверджуються результатами, що забезпечуються теоретико-методологічними позиціями автора, відповідністю теоретичних положень

результатам соціально-виховної практики у закладах вищої освіти, узгодженістю результатів соціально-виховної практики і дизайнерської діяльності з прогнозованим педагогічним ефектом. Аналіз результатів формувального експерименту переконливо довів, що втілення дисертаційних форм, змісту і методів соціального виховання та органічне використання засобів дизайнерської діяльності сприяли оптимізації позанавчальної виховної роботи зі студентами загалом і водночас, і водночас виявленню окремих недоліків у виховному процесі.

Результати експериментальної роботи підтвердили ефективність реалізації алгоритму соціального виховання завдяки впровадженню форм, змісту і методів соціально-виховної роботи з використанням засобів дизайнерської діяльності як важливого засобу педагогічного впливу на студентів на всіх змістових етапах соціального виховання здійснення позанавчальної соціальної роботи.

Повнота викладення наукових і прикладних результатів дисертації. В авторефераті дисертації представлено у 12 наукових публікаціях автора (одна – у співавторстві). Кожна праця відповідає темі дисертації та містить закінчену частину досліджень автора.

Відповідність дисертації обраній спеціальності. Подана дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за своїм змістом відповідає спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки (теорія та методика виховання).

Недоліки та пропозиції.

1. Незрозумілим є опис критерія «ініціативність» (*соціальна активність*), у дужках подається «соціальна активність». На наше переконання «ініціативність» може бути або внутрішньо особистісною детермінантою студента, що дозволяє визначити рівні сформованості соціальної активності.

2. На наш погляд, доцільно додати параграфу 2.2. більшої структурованості.

3. Доопрацювати описовий матеріал дисертації, що викладений англійською мовою.

4. Бажано, було б, після кожного розділу дисертації представляти друковані праці автора, в яких висвітлюється зміст кожного розділу.

У цілому рецензоване дисертаційне дослідження Лю Сюнь відповідає встановленим вимогам пункту 11 «Порядку присудження наукових ступенів та присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24.07.2013 р.

Робота оформлена згідно з вимогами АК МОН України. Автореферат і публікації цілком адекватно відображають зміст і наукові результати дисертаційного дослідження.

Наукову роботу Лю Сюнь можна рекомендувати до розгляду на спеціалізованій раді щодо можливого присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки (теорія і методика виховання).

Вайнола Р.Х.: Дякуємо, Ганно Георгіївно. Слово для відповіді надається дисертанту.

Лю Сюнь: Спасибо за детальний анализ нашей работы. Позвольте дать некоторые ответы на замечания. По первой и пятой позиции Ваши замечания уже учтены в процессе оформления диссертации: а) внесено перечень сокращений, б) отредактировано английский перевод аннотации. Вторая позиция может быть дискуссионной, поскольку понятия «инициативность» и «социальная активность» в некоторых исследованиях используются, как идентичные. По третьей позиции следует согласиться и мы проанализируем содержание п. 2.2. Замечание по четвертой позиции после проверки в научном отделе учтено и список оформлено в соответствии с требованиями МОН. Пятая позиция позволяет автору вносить список публикаций после каждого раздела в зависимости от его желания.

Вайнола Р.Х.: Дякуємо, Лю Сюнь. Запрошую до виступу рецензента – Матвієнко Олену Валеріївну, доктора педагогічних наук, професора кафедри педагогіки і методики початкового навчання НПУ імені М.П. Драгоманова.

Матвієнко О.В.: Актуальність дослідження Лю Сюнь зумовлена глобалізаційними процесами, пов'язаними з орієнтацією нашої держави на інтеграцію із світовою спільнотою, з відкритістю до інших культур, з розбудовою Європейського простору вищої освіти. Соціальні перетворення в державі завжди нерозривно пов'язані з відродженням культури й духовності, що зі свого боку, активізує естетичні види діяльності в аспекті їхньої соціокультурної та виховної ролі в процесі гармонійного розвитку особистості. Означене питання особливо актуальне для вищої школи, оскільки студентська молодь є важливим рушієм культурних змін і суспільного розвитку; саме в студентські роки юнаки й дівчата не лише найбільш активно, але і свідомо прилучаються до духовних цінностей, у них формується духовна культура.

Відтак, актуальність представленого дослідження знаходиться в контексті реалізації суспільних, науково-теоретичних й практичних потреб у цілісному обґрунтуванні й розробці педагогічних умов соціального виховання студентів університету засобами дизайнерської діяльності.

Важливо зазначити, що дисертаційна робота Лю Сюнь виконана згідно з планом наукової роботи Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова в межах комплексної теми кафедри соціальної педагогіки: «Психолого-педагогічні основи підготовки студентів до соціально-педагогічної діяльності». Тему дисертації затверджено Вченою радою Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (протокол №5 від 26 січня 2017 року).

Науковий апарат дослідження. Дисертаційна робота має завершений характер, її зміст достатньою мірою структурований. Об'єкт, предмет, мета дослідження сформульовані чітко. В роботі визначено основний понятійно-категоріальний апарат, який дозволяє простежити за змістом та напрямом проведеного дослідження.

Наукова новизна і теоретична значущість дослідження. Найбільш суттєвими результатами дослідження, що містять новизну вважаємо наступне: розкрито зміст, напрями і функції соціального виховання засобами дизайнерської діяльності в умовах позанавчальної діяльності студентів; обґрунтовано і визначено поняття «дизайнерська діяльність» як педагогічний феномен у структурі виховання студентів; розроблено алгоритм соціального виховання студентів засобами дизайнерської діяльності та окреслено основні форми і методи соціального виховання студентів; виявлено критерії (цілеспрямованість, ініціативність, комунікативний потенціал, соціальна відповідальність, соціальний досвід) та визначено показники і рівні (високий, середній, низький) соціальної вихованості студентів за кожним із критеріїв; уточнено педагогічні умови та наукове тлумачення суті поняття «дизайнерське мистецтво» як засобу педагогічного впливу на соціальне виховання студентів університету; подальшого розвитку набуло змістове і методичне наповнення етапів соціального виховання студентів у структурі позанавчальної дизайнерської діяльності.

Практична значущість роботи. До переваг дисертаційної роботи Лю Сюнь можна віднести її безсумнівне практичне значення, яке полягає у впровадженні в практику університету алгоритму соціального виховання студентів в умовах позанавчальної діяльності; розробленні методичних рекомендацій «Соціальне виховання студентів університету засобами дизайнерської діяльності» (включено програму, форми виховної роботи, зміст факультативу та групові форми роботи зі студентами з використанням дизайн-мистецтва). Окремі теоретичні положення дослідження можуть бути використанні при розробці лекційних модулів до дисциплін «Філософія дизайну», «Історія соціального виховання», «Методика виховної роботи в закладах освіти», «Художньо-прикладне мистецтво» тощо.

Обґрунтованість та вірогідність результатів дослідження. Варто відзначити, що подана дисертація побудована на належній джерельній базі, яка представлена сучасними нормативними документами, що регламентують функціонування системи освіти в Україні, фундаментальними студіями вітчизняних науковців, а також працями науковців ближнього та дальнього зарубіжжя із загальних питань професійно-педагогічної освіти. Загалом дисертанткою проаналізовано 260 наукових джерела, в яких досліджувана проблема розглядається під кутом зору філософії, психології, педагогіки, що створило передумови для системного міждисциплінарного висвітлення теми.

Структура дисертаційної роботи є досить виваженою та логічною. Дисертаційна робота складається з вступу, двох розділів, висновків, додатків і списку використаних джерел.

У першому розділі дисертації автором проаналізовано теоретичні засади та сучасні наукові підходи до соціального виховання студентів університету; визначено основні функції, зміст соціального виховання; розкрито сутність дизайнерської діяльності як педагогічного засобу, що впливає на соціальне виховання студентів в умовах позанавчальної роботи.

Здійснюється акцент на особливостях соціально-виховної роботи в позанавчальній діяльності: участь студентів у різних виховних підструктурах завжди носить характер спільності; функціонування різних соціально-виховних структур зумовлене тим, що джерелом ідей, проектів діяльності є самі учасники даної структури; умовно педагогом-організатором соціально-виховної діяльності часто є студенти 3-4 курсів; у соціально-виховній роботі дизайнерська діяльність – це і творчість, і цікаве спілкування, і водночас прояв професійного компонента; для ефективної роботи доцільно планувати довготривалі і короткотривалі проекти з виходом на загал в закладах освіти.

У результаті теоретичного аналізу проблеми дослідження запропоновано визначення поняття «соціальне виховання», в якому закладено його результат – «соціальність», оскільки це процес соціально керованої соціалізації, який здійснюється у соціально-виховних організаціях і спрямований на розвиток ціннісних орієнтацій і потреб молодшої людини (її знань, здібностей, моделей поведінки, відносин) з метою включення її у соціально значуще життя.

Педагогічний аспект соціального виховання потребував визначення основних напрямів соціального виховання, які передбачали: індивідуальну підтримку студентів у виборі організаційних форм, організацію комфортних педагогічних умов для діяльності за інтересами; включення студентів у різні види дизайнерської діяльності у виховній роботі; створення педагогічних умов для формування умінь студентів до самоорганізації, самовдосконалення і саморозвитку у виховному процесі при використанні різних видів дизайнерського мистецтва; орієнтацію студентів на оволодіння соціальним досвідом з посиленням особистої самостійності, організованості, відповідальності.

Виявлено зв'язок форм соціального виховання студентів з відповідною метою, змістом і ознаками їх включення у реальну взаємодію, які об'єднані у три групи: 1) реалізація соціально значущих справ; 2) ті, що спрямовані на розвиток особистісних якостей; 3) ті, в яких домінує дозвіллева діяльність.

Автором доведено, що дизайнерська діяльність – це комплекс педагогічних чинників, педагогічних умов, форм, методів і змістовного забезпечення виховного процесу, що впливають у різних педагогічних ситуаціях на розвиток особистісних і соціальних якостей студентів у процесі їх реальної чи змодельованої позанавчальної соціально-виховної діяльності.

У другому розділі дисертації, представлено хід експерименту, етапи, напрями, педагогічні умови, зміст, форми і методи соціального виховання студентів; висвітлено змістове наповнення позанавчальної діяльності з використанням засобів дизайнерської діяльності; здійснено експериментальну перевірку їх дієвості у практиці соціального виховання студентів у відповідних педагогічних умовах.

Позитивне враження справляє здійснений дисертанткою аналіз ефективних форм та методів соціального виховання студентів університету; створення Школи самовизначення і семінару – «Мій вибір», що спонукає студентів до усвідомленого самостійного вибору змісту і форм позанавчальної

виховної роботи; тренінги з метою налагодження взаємодії у реальних умовах використання дизайнерської діяльності; творчі майстерні, студії, ігрові програми, що сприяють посиленню мистецтва, виховання із включенням мистецтва дизайну; створення і реалізація проектів і програм соціально-виховної роботи з активним включенням до них дизайнерської діяльності («Збережемо національні традиції», «Подаруємо людям радість», «Створимо красу навколо себе» та ін.); виставки і подарунки для воїнів ООС та людей літнього віку тощо.

Виявлені результати щодо рівнів прояву соціальної вихованості студентів за п'ятьма критеріями стали мотивом для визначення етапів позанавчальної дизайнерської діяльності, що сприяло в цілому досягненню оптимального рівня соціальної вихованості студентів.

Авторка визначає програму, етапи експерименту, експериментальну та репрезентативну вибірку студентів, дотримуючись при цьому кількісних та якісних показників репрезентативності, а також розкриває поетапне впровадження педагогічних умов, змісту, форм і методів соціального виховання студентів в умовах позанавчальної дизайнерської діяльності. Кількісна та якісна інтерпретація результатів дослідження дозволила автору підтвердити ефективність розробленого алгоритму забезпечення соціального виховання студентів університету засобами дизайнерської діяльності та педагогічних умов реалізації даного процесу.

Доведено, що позанавчальне виховне середовище і дизайн-мистецтво є важливими чинниками соціального виховання студентів. Узагальнення теорії з проблеми соціального виховання студентів (І. Бех, Н. Борбич, Б. Вульф, О. Гладковська, А. Капська, К. Роджерс, В. Сухомлинський, Ю. Федорів, Г. Шевченко) спонукало розробити і впровадити *алгоритм* соціального виховання в умовах позанавчальної діяльності, що дозволило об'єднати в єдине ціле ті чинники, які сприяють формуванню у студентів соціальності: мета, завдання, форми, зміст, методи, результати, у сфері дизайнерської діяльності.

Загалом, опис експериментальної складової дослідження, процедури збору емпіричних даних та перевірки їх достовірності відповідають меті та завданням дослідження. Відзначимо, що загальні висновки, відповідають поставленим дисертанткою завданням. Загальний список літературних джерел (260 позиції), а також посилання на них у тексті дисертації зроблено з дотриманням сучасних вимог.

Повнота викладення наукових і прикладних результатів дисертації. В авторефераті представлено достатній доробок наукових публікацій автора. Кожна праця відповідає темі дисертації та містить закінчену частину досліджень автора. Основний зміст та результати дослідження відображено в 12 наукових працях. З них: 1 методичний посібник, 7 статей у фахових виданнях України, 2 статті в зарубіжному науковому виданні та тези за матеріалами конференцій.

Відповідність дисертації обраній спеціальності. Подана дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за своїм змістом відповідає спеціальності 011 – освітні, педагогічні науки (теорія і методика виховання).

Недоліки та пропозиції.

1. Ураховуючи специфіку проблеми дослідження, на нашу думку, доцільно було б додати до концептуального складника розробленого алгоритму соціокультурний науковий підхід.

2. Маємо констатувати, що розділ 2 заявлений в роботі як «Педагогічні умови використання дизайнерської діяльності у соціальному вихованні студентів», є дещо неповним у контексті заявленої проблеми дослідження.

3. Вважаємо, що було б доцільним більш чітко представити діагностичний інструментарій роботи відповідно до розроблених критеріїв. Таке його подання сприяло б більш детальному висвітленню логіки використання діагностичних методик.

4. У теоретичному розділі дисертації не завжди чітко представлена власна позиція її автора стосовно певних теоретичних положень, визначень окремих понять, які стосуються досліджуваної проблеми.

5. Аналізуючи наукові надбання своїх попередників, недостатньо обмежуватись лише їх дисертаціями. Бажано проаналізувати наукову літературу, яка розроблена авторами впродовж багатьох років після захисту дисертації.

Проте зроблені зауваження суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку результатів представленої дисертаційної роботи.

Підсумовуючи, можемо констатувати, що дисертація Лю Сюнь «Соціальне виховання студентів університету засобами дизайнерської діяльності» є самостійною і завершеною роботою, яка оформлена згідно з вимогами МОН України за наказом №40 від 12.01.2017 р. За рівнями наукової новизни і практичного значення може бути рекомендована до розгляду на спеціалізованій вченій раді для присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 – освітні, педагогічні науки (теорія і методика виховання).

Вайнола Р.Х.: Дякуємо, Олено Валеріївно. Слово для відповіді надається дисертанту.

Лю Сюнь: Уважаемый профессор! Спасибо за объективную рецензию нашего исследования. Позвольте дать ответы на Ваши замечания. По первой позиции: мы считаем, что социокультурный научный подход заслуживает на внимание ученых. Но это может быть самостоятельное направление исследования. По второй позиции: можно согласиться с Вашим мнением относительно соотношений «диагностический инструментарий + критерии». Но мы эту взаимосвязь демонстрируем на каждом из этапов социального воспитания: «этап – критерий – методики». Четвертая позиция: В нашей работе в теоретической части мы представили научные результаты по диссертационным исследованиям. Мы считаем, что диссертация раскрывает

наиболее полно теоретический аспект проблемы. По третьей позиции замечаний рецензента, то мы их учтем и внесем некоторые уточнения.

Вайнола Р.Х.: Шановні колеги, Ви мали можливість ознайомитись з дисертацією та авторефератом. Хто бажає взяти участь в обговоренні? До слова запрошуємо кандидата педагогічних наук, доцента кафедри соціальної педагогіки Міхеєву Оксану Юріївну.

Міхеєва О.Ю.: Трансформація сучасного громадянського суспільства потребує переосмислення традиційних поглядів на проблему соціального виховання молодих людей, зокрема у закладах вищої освіти, оскільки від рівня соціальної вихованості студентської молоді залежить прогрес не лише сучасної освіти, а й суспільства в цілому. Саме цим визначається актуальність дослідження Лю Сюнь. Визначення дисертантом наукової новизни є достатньо коректним і переконливо доведено як у теоретичному, так і в практичному плані, оскільки в дисертації теоретично обґрунтовано та розкрито поняття соціального виховання; визначено його мету, форми, напрями; уточнено функції соціального виховання у вищому навчальному закладі; розроблено та описано алгоритм здійснення соціального виховання, обґрунтовано структуру і форми позанавчальної соціально-виховної діяльності студентів; запропоновано критерії соціальної вихованості студентів університету; виокремлено педагогічні умови, що сприяли реалізації цілей соціально-виховної роботи у позанавчальній діяльності студентів.

Ґрунтовний аналіз наукових досліджень з філософської, соціологічної, психологічної, педагогічної, соціально-педагогічної літератури дозволив здобувачці запропонувати алгоритм соціального виховання студентів, який передбачав реалізацію трьох етапів, охарактеризувати сутність та зміст понять «соціальне виховання», "дизайн", та розробити навчально-методичні програми для проведення соціально-виховної роботи серед різних категорій учасників соціального виховання. Серед наукових надбань дисертаційного дослідження слід назвати: обґрунтування складових форм, змісту та методів дизайнерської діяльності як засобу соціального виховання студентів. Проведене дослідження дало можливість дисертанту визначити й апробувати форми роботи такі як: «Школа дизайну» в закладах інтернатного типу, пересувні виставки студентських робіт, акції милосердя, дискурс «Право на існування прекрасного», проект «Створимо світ прекрасного», програму «Дизайн і мода», конкурс творчих робіт, мандрівки по місту у пошуках прекрасного, створення сценаріїв. Отримані результати підтверджують дієвість та успіх ефективних форм, змісту, методів та педагогічних умов соціального виховання студентів засобами дизайнерської діяльності. Таким чином, загальний аналіз свідчить, що дисертація Лю Сюнь «Соціальне виховання студентів університету засобами дизайнерської діяльності» є завершеним дослідженням і може бути рекомендована Спеціалізованій Вченій раді університету до розгляду на здобуття наукового ступеня доктора філософії за напрямом підготовки 011 – Освітні, педагогічні науки (теорія і методика виховання).

Вайнола Р.Х.: Дякуємо, Оксано Юріївно. До обговорення запрошуємо кандидата педагогічних наук, доцента кафедри соціальної педагогіки Неїжпапу Людмилу Станіславівну.

Неїжпапа Л.С.: Сучасні виховні технології і підходи вимагають широкої участі студентів в соціально-виховних процесах, забезпечення оптимальної системи формування особи майбутнього фахівця. Провідна роль в цих процесах належить позанавчальній діяльності, адже воно займає особливе місце у формуванні соціально зрілої особи, розвитку організаторських, комунікативних здібностей майбутніх фахівців, сприяє вдосконаленню їх професійної компетентності, відповідальності тощо. Для успішної реалізації завдань соціального виховання можна використовувати дизайнерську діяльність як сферу життєдіяльності, в якій формується внутрішній світ, розвиток особистості, виховання духовності та культури, забезпечення гармонійного розвитку особистості. Саме цим визначається актуальність даного дослідження. У дослідженні Лю Сюнь переконливо доведено, що поза увагою вчених залишилися дослідження поєднання мистецтва і змісту виховної роботи, особливо, щодо соціального виховання студентів університету. Визначення дисертантом наукової новизни є достатньо коректним і переконливо доведено як у теоретичному, так і в практичному плані, оскільки в дисертації розкрито зміст і структуру соціального виховання засобами дизайнерської діяльності в умовах позанавчальної роботи студентів; обґрунтовано і визначено поняття «дизайнерська діяльність» як педагогічний феномен у структурі виховання студентів; розроблено алгоритм соціального виховання студентів засобами дизайнерської діяльності та окреслено основні форми і методи соціального виховання студентів.

Серед наукових надбань дисертаційного дослідження є запропоновані автором критерії і показники соціальної вихованості студентів: цілеспрямованість, що відображає усвідомлення цілей і змісту соціального виховання засобами дизайн-мистецтва; ініціативність – спрямованість на активну соціально-виховну дію та цілеспрямоване застосування дизайнерської діяльності; комунікативний потенціал – володіння комунікативною культурою і засобами взаємодії; соціальна відповідальність – відповідальність і самостійність у визначенні етапів виховної роботи, змісту, форм; соціальний досвід - усвідомлений вибір адекватних цілей, змісту, форм і засобів соціального виховання студентів. Проведене дослідження дало можливість дисертанту визначити й апробувати алгоритм педагогічного процесу, який реалізований завдяки включенню студентів у різні соціально-виховні структури університету: студії майстер-класи, факультатив, семінар-практикум, виховні проекти і програми, які узгоджені з напрямками соціального виховання студентів.

Дисертаційне дослідження має вагомий прикладний характер, оскільки дисертантом розроблено та впроваджено комплект форм соціально-виховної роботи, зокрема, Школа діалогу культур, факультатив, творча майстерня, розгортання програми соціального спрямування, творчі групи, творчі змагання,

фестиваль «Твій шанс», конкурс «Мода і дизайн», проект «Створимо наш світ прекрасним», клуби), гурткова робота («Умілі ручки», «Золоте яечко»), соціальні проекти для воїнів АТО, для мешканців інтернатних закладів тощо. Дисертаційна робота Лю Сюнь відзначається структурованістю, збалансованістю теоретичного та емпіричного матеріалу, характеризується достатнім ступенем обґрунтованості наукових положень. Зміст роботи суттєво доповнюють табличні дані та додатки.

Зауважимо, що в підрозділі 1.3., дисертанткою ґрунтовно проаналізовано поняття «дизайн» та «дизайнерська діяльність», проте в другому розділі найчастіше використовується термін «дизайн-мистецтво», відтак, було б доцільно розглянути, який зміст автор вкладає в це поняття. Таким чином, загальний аналіз свідчить, що дисертація Лю Сюнь «Соціальне виховання студентів університету засобами дизайнерської діяльності» є завершеним дослідженням і може бути рекомендована Спеціалізованій Вченій раді університету до розгляду на предмет захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за напрямом підготовки 011 – Освітні педагогічні науки (теорія і методика виховання).

Вайнола Р.Х.: Слово надається кандидату педагогічних наук, доценту кафедри соціальної педагогіки – Годлевській Аллі Іванівні.

Годлевська А.І.: Тема дисертаційного дослідження є актуальною та потрібною на сучасному етапі соціально-виховної діяльності зі студентською молоддю. Працюючи зі студентами, ми розуміємо наскільки важливо їм вміти виконувати вироби своїми руками, створювати дизайн-продукт при підготовці різних акцій, фестивалів. Саме тому ми засвідчуємо практичне значення дослідження. Хочемо звернути Вашу увагу на те, що авторка у висновках подає визначення поняття «дизайнерська діяльність», проте ми думаємо, що можна розширити його та розкрити детальніше засоби дизайнерської діяльності, які використовувалися у процесі соціального виховання. Роботу Лю Сюнь можна вважати самостійним закінченим дослідженням, яке може бути рекомендовано до розгляду на предмет захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за напрямом підготовки 011 – Освітні педагогічні науки (теорія і методика виховання). Дякую за увагу.

Вайнола Р.Х.: Хто ще бажає долучитись до обговорення? Доцент кафедри соціальної педагогіки Вакуленко Олена Василівна.

Вакуленко О.В.: Шановна Лю Сюнь, дякуємо Вам за цікаве дисертаційне дослідження. Існує Велика кількість чинників, що впливає на соціальне виховання. Дизайнерська діяльність є одним з яскравих чинників соціального виховання. Відзначимо логічне викладення, структурований підхід до викладення матеріалу, що складає позитивне враження та дає повноту розуміння роботи. На мою думку, варто підкреслити, що дизайнерська діяльність є одним з важливих факторів соціального виховання. У цілому робота заслуговує позитивної оцінки та може бути рекомендована до розгляду на предмет захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за

напрямом підготовки 011 – Освітні педагогічні науки (теорія і методика виховання).

Вайнола Р.Х.: Дякуємо, Олено Василівно. Хто ще бажає долучитись до обговорення? Доцент кафедри соціальної педагогіки Костюшко Ганна Олексіївна.

Костюшко Г.О.: Безперечно, тема зазначеного дослідження Лю Сюнь має актуальне значення для сьогодення. Стосовно підходів до визначення поняття «соціальне виховання» серед вітчизняних та зарубіжних дослідників виникає багато суперечностей, тому Ваша спроба запропонувати авторський аспект формування соціальної вихованості засобами дизайнерської діяльності, безперечно, має велике значення. Запропоновані вами форми роботи є цікавими за змістом та напрямками роботи. Стосовно визначених критеріїв, хочемо звернути вашу увагу на рівні їх проявів (високий, середній і низький) і поради підсилити їх соціально значущими якостями, а не лише дизайнерськими. У цілому робота заслуговує позитивної оцінки та може бути рекомендована до розгляду на предмет захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за напрямом підготовки 011 – Освітні педагогічні науки (теорія і методика виховання).

Вайнола Р.Х.: Дякуємо, Ганно Олексіївно. До слова запрошуємо доцента кафедри соціальної педагогіки Ясточкіну Ірину Анатоліївну.

Ясточкіна І.А.: Шановна Лю Сюнь, безперечно Ваша дисертація актуальна і дуже перспективна. Ви змогли довести якісно і кількісно соціально-виховний потенціал дизайнерської діяльності, про що говорять покращені результати вихованості студентів по показникам та критеріям. До переваг вашої роботи, перш за все, належать: виявлення особливостей дизайнерської діяльності та її взаємозв'язків з практикою соціального виховання. Хочу відзначити достатню апробацію результатів дослідження, виступів на конференціях різного рівня. Саме тому ми вважаємо дослідження Лю Сюнь закінченим та самостійним, таким, що може бути рекомендованим до розгляду на предмет допуску до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за напрямом підготовки 011 – Освітні педагогічні науки (теорія і методика виховання).

Вайнола Р.Х.: Дозвольте висловити свою думку. Хочемо відзначити наукову сміливість дисертанта, що об'єднала в роботі дві глобальні концепції: соціального виховання та дизайнерської діяльності. Вони дуже вдало знайшли своє перетинання саме у змісті дисертаційного дослідження Лю Сюнь. Враховуючи те, що в роботі дуже широко подано концептуальні підходи до соціального виховання та соціальності, як його результату, відзначимо як теоретичний здобуток – алгоритм, запропонований автором, що дозволив перевести це на рівень соціальної вихованості саме засобами дизайнерської діяльності (мистецтва). Варто відзначити відповідність змісту роботи галузі та освітньому напрямку. У цілому я погоджуюся, що робота має теоретичне та практичне значення, визначену наукову новизну. Приємне враження складає апробація, висвітлення результатів у наукових статтях та конференціях.

Документально засвідчено академічну добросесність аспірантки. Робота безсумнівно заслуговує на позитивну оцінку та може бути рекомендована до розгляду на предмет захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за напрямом підготовки 011 – Освітні, педагогічні науки (теорія і методика виховання).

Вайнола Р.Х.: У виступах зовнішніх рецензентів та членів кафедри прозвучала одна пропозиція – рекомендувати до розгляду на предмет допуску захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за напрямом підготовки 011 – Освітні, педагогічні науки (теорія і методика виховання).

Прощу проголосувати за висловлені пропозиції: Хто за? Проти? Утримався? Результат: одноголосно за.

Таким чином, на підставі результатів відкритого голосування 12 осіб (за - 12; проти - немає) учасники фахового семінару засвідчили, що дисертація є завершеною одноосібною працею, що містить науково обґрунтовані результати і може розглядатися як вагомий внесок у теорію і методичку виховання.

Ухвалили: Дисертаційне дослідження Лю Сюнь «Соціальне виховання студентів університету засобами дизайнерської діяльності» є самостійною і завершеною роботою, яка оформлена згідно з вимогами МОН України за наказом №40 від 12.01.2017 р. За рівнями наукової новизни і практичного значення може бути рекомендована до розгляду на спеціалізованій вченій раді для присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 – освітні, педагогічні науки (теорія і методика виховання).

**Зав. кафедрою
соціальної педагогіки**

Вайнола Р.Х.

**Секретар кафедри
Соціальної педагогіки**

Вакуленко О.В.